

Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar il-“Proposta għal Regolament tal-Kunsill li jstabbilixxi l-programm ‘L-Ewropa għaċ-Ċittadini’ għall-perjodu bejn l-2014 u l-2020”

COM(2011) 884 final — 2011/0436 (APP)

(2012/C 299/22)

Relatur: **is-Sur GOBIŃŠ**

Nhar l-19 ta' Marzu 2012, il-Kummissjoni Ewropea ddecidiet, b'konformità mal-Artikolu 304 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, li tikkonsulta lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar

il-Proposta għal Regolament tal-Kunsill li jstabbilixxi l-programm “L-Ewropa għaċ-Ċittadini” għall-perjodu bejn l-2014 u l-2020

COM(2011) 884 final – 2011/0436 (APP).

Is-Sezzjoni Speċjalizzata għax-Xogħol, l-Affarijiet Soċjali u ċ-Ċittadinanza, inkarigata sabiex tipprepara l-hidma tal-Kumitat dwar is-suġġett, adottat l-opinjoni tagħha nhar is-27 ta' Ġunju 2012.

Matul l-482 sessjoni plenarja tiegħu li saret fil-11 u t-12 ta' Lulju 2012 (seduta tal-11 ta' Lulju), il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew adotta din l-Opinjoni b' 140 vot favur, voti 1 kontra u 5 astensjonijiet.

1. Konklużjonijiet u rakkomandazzjonijiet

1.1 Il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew (KESE) jappoġġja bis-shih it-tkomplija tal-programm “L-Ewropa għaċ-Ċittadini” kif ukoll il-karatteristiċi fundamentali tiegħu: it-thegġig u l-appoġġ għall-partecipazzjoni attiva taċ-ċittadini Ewropej fil-hajja pubblika u politika, u s-solidarjetà u l-kollaborazzjoni reċiproċi bbażati fuq valuri komuni u l-identità Ewropea.

1.2 Iċ-ċittadinanza attiva tinkludi l-partecipazzjoni taċ-ċittadini, ta' gruppi taċ-ċittadini u dik tal-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili, b'mod partikolari l-imsieħba fid-djalogu strutturat, fit-tfassil tal-politiki (djalogu vertikali bejn is-soċjetà ċivili u l-amministrazzjonijiet pubbliċi) kif ukoll in-netwerking u l-kooperazzjoni bejniethom (djalogu orizzontali). Il-KESE jilqa' l-fatt li l-proposta attwali tipprevedi li tappoġġja dawn iż-żewġ aspetti anke jekk xorta wahda jehtieg li jiġu stabbiliti b'mod aktar preċiż l-arrangamenti tad-djalogu orizzontali.

1.3 B'mod ġenerali, il-KESE jappoġġja l-Proposta tal-Kummissjoni Ewropea iżda jappella għal partecipazzjoni akbar mill-Parlament Ewropew, il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew, l-Kumitat tar-Reġjuni u l-imsieħba tad-djalogu strutturali fit-tfassil, il-monitoraġġ u l-valutazzjoni tal-programm. Din l-opinjoni tiġbor fiha rakkomandazzjonijiet u emendi konkreti li ser iwasslu għat-titjib tal-programm billi jkun aktar qrib taċ-ċittadini u adattat għall-bżonnijiet tagħhom.

1.4 Kif tiddikjara wkoll il-Kummissjoni Ewropea, f'dan il-mument l-istituzzjonijiet tal-Unjoni Ewropea qed jiffaċċjaw problemi serji relatati mal-leġittimità. Il-livell baxx ta' fiduċja taċ-ċittadini, l-apatija u n-nuqqas ta' partecipazzjoni fil-proċess tat-tehid tad-deċiżjonijiet idgħajfu b'mod fundamentali l-ideal Ewropew u jipperikolaw il-kwalità tad-deċiżjonijiet u l-iżvilupp

fit-tul tal-Unjoni ⁽¹⁾. Din is-sitwazzjoni tolgot l-amministrazzjoni pubblika fil-livelli kollha: dak lokali, nazżjonali, transnazżjonali u Ewropew. Il-pakkett finanzjarju tal-programm propost sabiex titwettaq il-hidma mehtieġa mhuwiex biżżejjed, u għaldaqstant jehtieg li nagħmlu li nistgħu biex jizjed dan il-finanzjament.

1.5 Il-programm “L-Ewropa għaċ-Ċittadini” għandu jikkonforma mal-liġijiet demokratiċi stabbiliti fit-Trattat ta' Lisbona u jiffavorixxi li dawn jiġu ankrati fl-Ewropa, b'mod partikolari fir-rigward tal-mekkaniżmi tal-partecipazzjoni u t-trasparenza previsti fl-Artikoli 10 u 11 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (TUE). Madankollu l-programm ma jstax ikun operattiv għal-kollox hlief jekk l-istituzzjonijiet tal-UE jwettqu l-obbligi tagħhom biex jiġu implimentati l-artikoli msemmija, partikolarment bit-tfassil ta' Green Papers. Bl-istess mod, il-programm blebda mod ma jista' jiehu post l-impenji li jieħdu d-direttorati ġenerali differenti tal-Kummissjoni Ewropea fuq ir-riżorsi proprji tagħhom u lanqas ma jista' jservi jservi biex jappoġġja aktar milli kien qed jagħmel s'issa, fl-isferi ta' kompetenzi tagħhom, il-partecipazzjoni taċ-ċittadini, id-djalogu u l-ishubijiet maċ-ċittadini.

1.6 Il-KESE huwa konxju wkoll tal-preokkupazzjonijiet ta' hafna organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili li jibzghu li l-programmi annwali ta' hidma jistgħu jirrestringu wisq l-isparju li jingħata lit-temi tal-programm li jieħdu fit-tul, jekk ma jitneħ-hewx għalkollox, jew saħansitra jneħhu l-possibbiltà li ċ-ċittadini jiddeciedu dwar il-prijoritajiet tagħhom huma stess. Il-Kumitat għandu l-istess preokkupazzjonijiet.

1.7 Il-komponent iddedikat għall-memorja storika għandu jippromovi l-identità komuni u l-valuri. Il-KESE jilqa' b'sodis-fazzjon l-estensjoni proposta fil-programm li tinkludi l-kommemorazzjoni tal-vittmi tar-reġim Nazista u dak tal-komuniżmu

⁽¹⁾ ĠU C 181, 21.6.2012, p.137.-142.

totalitarju, inkluż wara l-1953, u l-importanza tar-rwol li kellha s-soċjetà biex tghaqqad l-Ewropa wara tant żmien ta' firda.

1.8 Il-KESE jenfasizza l-htieġa li tiġi appoġġjata parteċipazzjoni taċ-ċittadini sostenibbli, sostanzjali u kemm jista' jkun possibbli strutturata fil-livelli kollha u fl-istadi kollha tal-proċess tat-tehid tad-deċiżjonijiet.

Għal dan il-għan, il-KESE qed jagħmel ukoll il-proposti li ġejjin minbarra s-suġġerimenti msemmija hawn fuq:

- Għandha tingħata prijorità lis-sussidji li jappoġġjaw it-tibdil strutturali, il-parteċipazzjoni u l-isfruttar tal-memorja istituzzjonali, u għandha tingħata attenzjoni biex fil-programm ma tinholoqx interruzzjoni bejn il-perjodu baġitarju attwali u dak ta' wara. F'każ ta' bżonn, għandu jiġi stabbilit perjodu tranżitorju biex jiġi garantit li l-għanijiet jintlahqu f'dan il-perjodu ta' intervall.
- Il-kriterji ewlenin ta' selezzjoni tal-programm jridu jkunu bbażati fuq id-dimensjoni Ewropea u l-parteċipazzjoni taċ-ċittadini fil-kwistjonijiet li jirrigwardaw l-Unjoni Ewropea u mhux fuq l-implimentazzjoni fil-livell Ewropew. Għandha tiġi prevista wkoll il-possibbiltà ta' sussidju għall-parteċipazzjoni fil-proċess tal-UE għat-tehid tad-deċiżjonijiet fil-livell nazzjonali.
- Rappreżentanti tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew, il-Kumitat tar-Reġjuni u l-imsieħba fid-djalogu strutturat għandhom jiġu assoċjati fil-grupp ta' tmexxija tal-programm u t-tmexxija tal-proġetti għandha tiġi semplifikata, partikolarment is-sistema ta' valutazzjoni, filwaqt li jinżammu l-kontrolli kollha meħtieġa.
- Il-volontarjat għandu jiġi rikonoxxut bħala kofinanzjament. Barra minn hekk, għandu jiġi previst appoġġ speċifiku jew tinholoq kategorija distinta għall-proġetti ta' daqs żgħir fl-Istati Membri fejn is-sitwazzjoni hija partikolarment zvan-tagġata fl-oqsma marbutin mal-għanijiet tal-programm fir-rigward tal-attività tas-soċjetà ċivili jew f'dawk l-oqsma fejn hemm parteċipazzjoni baxxa.
- Fil-każ li l-kandidat li jipproponi proġett ikun amministrazzjoni pubblika, aġenzija jew korp ieħor li jiġi ffinanzjat fil-parti l-kbira mit-taxxi, il-kontribuzzjonijiet jew dħul simili, għandu jkun hemm obbligu ta' shubija ma' tal-anqas organizzazzjoni waħda mis-soċjetà ċivili. B'mod partikolari għandha tiġi mhegġa l-kooperazzjoni bejn il-Lvant u l-Punent jew fil-ġemellagġi tal-bliet inkella fi proġetti oħra.

2. Kummenti ġenerali – il-kontenut tal-programm

2.1 Il-programm "L-Ewropa għaċ-Ċittadini" għandu jikkontribwixxi biex jikkonkretizza fil-lokalitajiet ir-regoli tad-demokrazzija kif stabbiliti fit-Trattat ta' Lisbona, b'mod partikolari

l-Artikoli 10 u 11 tat-TUE. L-inizjattiva taċ-ċittadini Ewropej hija biss waħda mill-possibbiltajiet ta' parteċipazzjoni previsti fit-Trattat; dalwaqt jitmiedu inizjattivi oħra. Dan il-programm jagħti riżultati wkoll jekk l-UE tiehu aktar bis-serjetà l-htieġijiet politiċi elenkati fid-dettall f'Opinjoni oħra tal-KESE; b'mod partikolari huwa indispensabbli t-tfassil ta' Green Papers dwar il-parteċipazzjoni taċ-ċittadini.

2.2 Bħalissa, l-unika bażi legali esplicitament ikkwotata għal din il-proposta hija l-Artikolu 352 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE) ⁽²⁾. Il-KESE jitlob li jiġu identifikati l-artikoli tat-testi fundamentali li jstabbilixxu l-għanijiet li l-programm għandu jilhaq. Jeħtieġ li ssir distinzjoni b'mod partikolari bejn l-Artikoli 10 u 11 tat-TUE u l-Artikolu 15 tat-TFUE ⁽³⁾. Barra minn hekk, fil-Memorandum ta' Spjegazzjoni hemm referenza għall-Artikolu 39 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali, li jipprevedi d-dritt tal-vot u d-dritt tal-kandidatura fl-elezzjonijiet għall-Parlament Ewropew, iżda ma hemmx referenza għall-artikoli rilevanti l-oħra ta' din il-Karta bħall-Artikolu 11 (Il-libertà tal-espressjoni u tal-informazzjoni), l-Artikolu 12 (Il-libertà ta' għaqda u ta' assoċjazzjoni), l-Artikolu 41 (Id-dritt għal amministrazzjoni tajba) u l-Artikolu 20 sa 26 li jipprevedu l-ugwaljanza tad-drittijiet tal-persuni u l-gruppi soċjali differenti u l-protezzjoni ta' dawn id-drittijiet ⁽⁴⁾. Madankollu jeħtieġ li jiġi speċifikat li dan il-programm ma jistax ikun l-uniku strument u lanqas l-istrument ewleni biex jintlahqu l-għanijiet msemmija hawn fuq.

2.3 Il-KESE jenfasizza li l-parteċipazzjoni u ċ-ċittadinanza attiva huma valuri universali u inseparabbli u li l-livelli kollha tal-amministrazzjoni pubblika (lokali, nazzjonali u Ewropew) huma interkonnessi. Hafna deċiżjonijiet dwar l-Unjoni Ewropea jolqtu l-livell lokali u nazzjonali. Barra minn hekk, huma dawn il-livelli li jippromovu d-deċiżjonijiet tal-UE u jikkontribwixxu għat-tfassil tagħhom. Il-programm għandu jirrifletti din ir-realtà u jeħtieġ li jinstabu r-riżorsi neċessarji għal dan il-għan filwaqt li tinżamm bħala prijorità d-dimensjoni Ewropea, irrispettivament mil-livell fejn jopera dak li jwettaq il-proġett (nazzjonali jew Ewropew). Miżuri bħal dawn għandhom ikunu jistgħu jitwettqu mingħajr imsieħba tansazzjonali. Ta' min jappoġġja wkoll, permezz ta' zieda fil-finanzjament, dawk li jwettqu l-proġetti ta' parteċipazzjoni fil-proċess tat-tehid tad-deċiżjonijiet tal-UE li joperaw fil-livell lokali.

2.4 Il-Kumitat jinnota li l-attivitàjiet tal-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili huma ta' importanza partikolari hekk kif qed tiżvolġi l-kriżi, u li spiss dawn ġew milquta hażin hafna minnuqqas ta' riżorsi disponibbli. Għalhekk is-sussidji amministrattivi fit-tul għandhom post partikolarment importanti fil-programm, l-istess kif għandu l-appoġġ għad-djalogu strutturat u għall-organizzazzjonijiet hekk imsejha ta' "vigilanza" (watch dogs) u l-parteċipazzjoni fir-riżoluzzjoni tal-kwistjonijiet Ewropej attwali. Il-programm għandu jappoġġja b'mod partikolari l-azzjonijiet, l-għarfien miksub u r-riżultati tas-snin Ewropej 2011 sal-2013 kif ukoll ir-rakkomandazzjonijiet tas-soċjetà ċivili, fost l-oħrajn dawk tal-imsieħba soċjali.

⁽²⁾ COM(2011) 884 final.

⁽³⁾ GU C 83, 30.3.2010.

⁽⁴⁾ GU C 83, 30.3.2010.

2.5 Iċ-ċittadinanza attiva u l-partecipazzjoni taċ-ċittadini huma loġikament marbutin ma' attivitajiet li jheggu l-iskambju tal-informazzjoni u l-ideat kif ukoll ir-riflessjoni dwar l-identità komuni, il-valuri u l-istorja. Il-KESE jilqa' b'sodisfazzjon l-estensjoni li hija proposta fil-qafas tal-programm għall-komponent iddedikat għall-kommemorazzjoni tal-vittmi tar-reġim Nazista u dak tal-komunizmu totalitarju, inkluż wara l-1953. Jehtieg ukoll li jiġi appoġġjat dibattitu pubbliku li fil-futur jippromovi għarfien u tagħlim aktar kompleti tal-istorja tal-Ewropa billi tiġi enfasizzata l-importanza tas-socjetà fir-riunifikazzjoni ta' Ewropa li kienet ilha żmien twil mifruda. Huwa importanti li tinghata attenzjoni partikolari lis-sensibilità storika taż-żgħażaġh li jiffurmaw il-bażi tal-futur, il-libertà u l-prosperità komuni tal-UE.

2.6 Il-KESE jenfasizza li jehtieg li ċ-ċittadini jipparteicipaw b'mod aktar wiesa', pjuttost milli l-uffiċjali u l-aġenti tal-istituzzjonijiet biss, fil-proġetti u l-attivitajiet żviluppanti fil-qafas tal-programm "L-Ewropa għaċ-Ċittadini", b'mod partikolari l-ġemellaġġi tal-bliet. Fil-każ li l-kandidat li jipproponi proġett ikun amministrazzjoni pubblika, aġenzija jew korp ieħor li jiġi ffinanzjat fil-parti l-kbira mit-taxxi, il-kontribuzzjonijiet jew dħul simili, għandu jkun hemm obbligu ta' shubija ma' tal-anqas organizzazzjoni waħda mis-socjetà civili. Jehtieg li jiġi previst appoġġ partikolari għall-iżvilupp ta' shubijiet godda, b'mod partikolari s-Shubija Lvant-Punent.

3. Kummenti speċifiċi

Koordinazzjoni ta' "L-Ewropa għaċ-Ċittadini" ma' programmi oħra

3.1 Il-KESE huwa sodisfatt bil-modifiki li saru lill-proposta inizjali, li jipprevedu kooperazzjoni u koordinazzjoni mtejba bejn "L-Ewropa għaċ-Ċittadini" u programmi oħra, partikolarment dawk li jirrigwardaw il-vicinat. Fid-dawl tal-Artikolu 11 tal-proposta u fid-dawl tal-ilhq tal-ghanijiet 2020, hemm bżonn ta' koordinazzjoni aħjar ma' Interreg u l-programmi mmirati lejn il-mezzi tax-xandir u ż-żgħażaġh.

3.2 Il-KESE jirrakkomanda li jinstab mill-aktar fis mod kif tiġi kkoordinata l-informazzjoni dwar "L-Ewropa għaċ-Ċittadini" u programmi oħra tal-UE bil-ghan li kull ċittadin ikun jista', f'sit wiehed, isir jaf dwar il-possibiltajiet kollha li huma disponibbli. Minn konsultazzjoni pubblika⁽⁵⁾ li saret mill-Kummissjoni jidher li m'hemmx għarfien ċar dwar it-tipi ta' attivitajiet li huma prinċipalment appoġġjati u lanqas tal-programm li jaqbel li jintuża. Iż-żgħażaġh għandhom jirċievu attenzjoni partikolari.

3.3 Kif diġà għamel f'Opinjoni precedenti, il-Kumitat jitlob li titjeb b'mod sinifikanti l-koordinazzjoni, pereżempju billi tinholq unità interistituzzjonali permanenti għall-kwistjonijiet taċ-ċittadinanza attiva u l-partecipazzjoni li tiġbor filha rappreżentanti ta' diversi direttorati generali tal-Kummissjoni Ewropea u tal-istituzzjonijiet l-oħra tal-UE⁽⁶⁾.

Aspetti finanzjarji

3.4 Il-finanzjament tal-programm mhuwiex biżżejjed. Fid-dawl tal-fatt li fis-sitwazzjoni ta' krizi attwali, iż-żieda fil-baġit tal-programm "L-Ewropa għaċ-Ċittadini" tirrappreżenta sfida politika u finanzjarja, il-KESE jinsisti fuq l-importanza assoluta kapitali tal-programm u josserva li, fil-prinċipju, hemm bżonn li jiżdied b'diversi drabi l-finanzjament tiegħu li llum il-ġurnata mhuwiex adatt biex jinkisbu riżultati tangibbli fil-livell tal-Ewropa⁽⁷⁾ u jqaqal diżappunt fost atturi potenzjali tal-proġetti. L-ammont attwali tal-pakkett jista' jqajjem mistoqsijiet dwar l-importanza mogħtija lill-partecipazzjoni tas-socjetà fil-proċess tat-tehid tad-deċiżjonijiet u l-kapaċità ta' dawk li jieħdu d-deċiżjonijiet biex iwettqu l-impenji tagħhom fir-rigward tal-implimentazzjoni tat-Trattat ta' Lisbona.

3.5 Il-Kumitat jappella għal riflessjoni dwar il-mod kif jiġu allokati riżorsi addizzjonali għall-"Ewropa għaċ-Ċittadini", riżorsi li jkunu ġejjin mir-riżorsi li ma jkunux intużaw matul il-perjodu ta' programmazzjoni fil-qafas tal-programmi l-oħra.

3.6 Bil-ghan li tiġi garantita partecipazzjoni wiesgħa u inkluziva fil-qafas tal-programm u biex ma jkunx hemm diskriminazzjoni kontra l-organizzazzjonijiet iż-żgħar li ma tantx ikollhom riżorsi finanzjarji, kif ukoll biex titjeb l-effikaċja u l-vizibbiltà tal-programm fi hdan l-Ewropa, il-KESE jirrakkomanda li jiġu appoġġjati wkoll il-proġetti iż-żgħar li għandhom dimensjoni Ewropea. Meta mqabbel mal-programm attwali, jehtieg li, b'mod partikolari għall-programmi tas-socjetà civili, jonqsu kemm il-livell minimu tal-baġit tagħhom kif ukoll il-volum ta' konfinanzjament, jiżdied il-prefinanzjament, jitneħħa l-obbligu ta' kollaborazzjoni ma' msieheb barrani u jonqsu l-ispejjeż amministrattivi, filwaqt li jinżamm il-kontroll neċessarju fejn ikun mehtieg. Fil-perjodu li jmiss tal-programm, għandu jkun hemm garanzija li l-organizzazzjonijiet taċ-ċittadini u tas-socjetà civili jinghataw l-opportunità li jressqu talbiet għal sussidji żgħar minghajr ma jkollhom għalfejn jinvestu huma stess diversi għaxriet ta' eluf ta' euro fil-kofinanzjament. L-ammont medju li huwa previst bħalissa għal kull proġett, li huwa ta' EUR 80 000, huwa preokkupanti. Matul l-ippjanar tal-programm, jehtieg li jiġu valutati bir-reqqa u jiġu eliminati wkoll aspetti oħra li jistgħu jwasslu biex id-dispożizzjonijiet tal-programm ikunu diskriminatorji kontra ċerti promoturi tal-proġetti jew gruppi mmirati.

3.7 Il-KESE jistieden lill-Kummissjoni Ewropea biex tirrifletti dwar il-mod kif tagħti appoġġ speċifiku jew tohloq kategorija distinta għall-proġetti ta' daqs żgħir fl-Istati Membri fejn l-attività tal-organizzazzjonijiet tas-socjetà civili fl-oqsma marbuta mal-oġettiv tal-programm hija partikolarment żvantaġġata jew fejn il-partecipazzjoni hija baxxa.

3.8 Matul il-perjodu ġdid ta' programmazzjoni, jehtieg li jinstab mezz kif jinghata rendikont tax-xogħol volontarju fi hdan il-kofinanzjament applikat⁽⁸⁾.

⁽⁵⁾ Riżultati tal-konsultazzjoni onlajn imwettqa mill-Kummissjoni Ewropea (2010-2011).

⁽⁶⁾ GU C 28, 30.2.2006, p. 29-34 (mhux disponibbli bil-Malti).

⁽⁷⁾ Ara n-nota 7 f'qiegħ il-paġna.

⁽⁸⁾ ĠU C 325, 30.12.2006, p. 46-52 (mhux disponibbli bil-Malti).

3.9 It-tishih tal-azzjonijiet u l-valuri taċ-ċittadini fost il-ġenerazzjonijiet il-godda Ewropej joffri sfida u hidma determinanti għall-ġejjieni tal-UE. Barra minn hekk, il-KESE jistieden lill-Kummissjoni Ewropea teżamina l-possibbiltà li fil-programm "L-Ewropa għaċ-Ċittadini" tinkludi aktar il-proġetti taż-żgħażaġh li ma jitwettqux fil-qafas tal-programm "Erasmus għal kulhadd", b'mod partikolari l-proġetti rilevanti għall-inizjattiva Żgħażaġh. Il-proġetti bil-ghan li jippromovu r-responsabbiltà soċjali tal-kumpaniji jistgħu wkoll jikkostitwixxu element tematiku ġdid.

Gestjoni u amministrazzjoni tal-programm

3.10 Hija mixtieqa amministrazzjoni deċentralizzata tal-programm, b'mod partikolari għall-proġetti ż-żgħar imsemmija fil-punt 3.6. Il-Kummissjoni diġà impenjat ruhha biex tinvolvi kemm jista' jkun lir-rappreżentanti tal-Kummissjoni fl-Istati Membri fil-promozzjoni ta' dan il-programm⁽⁹⁾ iżda jehtieg li jiġu eżaminati l-possibbiltajiet li jiġi żviluppat l-użu tar-rappreżentanti jew ta' strutturi oħra fil-livell nazzjonali, inkluż għall-ġestjoni tat-taqsimiet differenti tal-programm. L-informazzjoni għall-pubbliku u l-amministrazzjoni tal-programm huma attivitajiet komplementari. Soluzzjoni oħra tista' tkun li tiġi prevista l-possibbiltà li jiġu implimentati għadd ta' proġetti żgħar billi jintużaw sussidji globali.

3.11 L-amministrazzjoni tal-programm għandha tkun kompletament miftuħa u trasparenti. Il-KESE jinsab sodisfatt bil-konsultazzjonijiet li l-Kummissjoni Ewropea diġà nediet fil-qafas tal-programm. Madankollu, meta wiehed iqis in-natura partikolari tal-programm, għandha tiġi stabbilita l-possibbiltà li r-rappreżentanti tal-Kumitat tar-Regjuni, tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u l-imsieħba fid-djalogu strutturat jipparteċipaw fil-hidma tal-kumitat ta' tmexxija tal-programm, billi jingħatalhom l-istatus ta' esperti, ta' membru shih, ta' osservatur, ta' osservatur attiv jew status simili jew inkella billi jinholoq grupp ta' hidma interistituzzjonali, formali jew mhux formali bl-inkarigu li jiżviluppa programmi annwali. Dispożizzjonijiet bħal dawn jippermettu li jiġi implimentat il-kunċett ta' shubija u li jkun hemm skambju effikaċi tal-informazzjoni minn stadju bikri tal-proċess tat-tehdid tad-deċiżjonijiet. Barra minn hekk, jehtieg li dawn ir-rappreżentanti jkun involuti mill-qrib fl-istadji kollha tal-valutazzjoni tal-programm u tal-iżvilupp addizzjonali tiegħu⁽¹⁰⁾.

3.12 Għandhom jiġu eliminati r-riskji identifikati mis-soċjetà ċivili f'dak li jirrigwarda l-prijoritajiet annwali tal-programm ta' hidma, il-miżuri fuq perjodu qasir ta' żmien u l-inizjattivi urgenti, li m'għandhomx jostru jew jirrestringu b'mod unilaterali l-ghanijiet fundamentali tal-programm. Jehtieg li s-soċjetà ċivili tkun tista' tagħzel hija stess temi pertinenti għall-proġetti tagħha, li jirrispettaw dawn l-ghanijiet.

3.13 Il-KESE jinsisti fuq l-implimentazzjoni ta' sistema ta' valutazzjoni tal-proġetti f'żewġ stadji. L-għadd ta' talbiet rifjutati minhabba nuqqas ta' finanzjament huwa impressjonanti. Bħalissa, proġett wiehed minn kull għoxrin biss jibbenefika minn appoġġ fi hdan il-komponenti differenti tal-programm. Dan m'għandux iwassal għal hela ta' riżorsi fi hdan l-organizzazzjonijiet li jagħmlu talba, hela li tkunilhom ta' hsara u li

tmur kontra l-ghanijiet fundamentali tal-programm. Barra minn hekk, jehtieg li jiġu stabbiliti aktar skadenzi għat-tressiq tal-proġetti.

3.14 Fir-rigward tal-ippjanar tal-ispejjeż amministrattivi tal-programm, li jidhru esaġerati, peress li jilhqqu madwar 11 % tal-baġit previst għall-programm kollu, il-KESE jistieden li titqies il-valutazzjoni tal-ispejjeż u l-benefiċċji⁽¹¹⁾ u tas-soluzzjonijiet proposti f'din l-opinjoni biex jonqsu l-ispejjeż, partikolarment permezz ta' sussidji globali u ta' sistema ta' valutazzjoni f'zewġ stadji, eċċ.

3.15 Il-KESE jirrakkomanda li jiġu stabbiliti punti ta' kuntatt għall-programm "L-Ewropa għaċ-Ċittadini" mill-aktar fis fl-Istati Membri fejn għad m'hemmx u li jissahhu l-attivitajiet u l-viżibbiltà tagħhom.

Effikaċja, sostenibbiltà u rendiment meta mqabbel mar-riżorsi użati

3.16 Kif jirrikonoxxu l-Kummissjoni Ewropea u l-hafna rappreżentanti tas-soċjetà ċivili li staqsiet⁽¹²⁾, jehtieg li fil-ġejjieni l-programm ikun aktar marbut mill-qrib mal-proċess konkret tat-tehdid tad-deċiżjonijiet u mal-iskeda politika Ewropea. Il-KESE jilq' l-fatt li wiehed mill-kriterji tar-riżultati tal-programm il-ġdid huwa l-għadd u l-kwalità ta' dawn l-inizjattivi politiċi li tnedew minhabba l-attivitajiet li huwa appoġġja. Għaldaqstant, il-programm jista' jiffaċilita l-implimentazzjoni tal-Artikolu 11 tat-TUE. Bl-istess mod, il-KESE jilq' b'mod favorevoli t-talba tal-Kummissjoni fir-rigward tal-iskambju tal-prattiki tajba u li jingabru l-ideat dwar il-partecipazzjoni tas-soċjetà⁽¹³⁾.

3.17 L-azzjonijiet kollha appoġġjati mill-programm għandhom jipproduċi riżultati li jippermettu użu konkret, għandhom ikunu kostanti u sostenibbli u jipprezentaw l-ogħla livell ta' viżibbiltà possibbli. Dawn ir-riżultati jridu jinkisbu wkoll fl-organizzazzjoni tad-diskussjonijiet, tal-laqgħat qosra taċ-ċittadini u bl-iżvilupp ta' kuntatti reċiproċi. Xi attivitajiet tal-Presidenza, pereżempju, jistgħu jinbidlu f'fora regolari ta' diskussjoni bejn is-soċjetà ċivili u l-istituzzjonijiet tal-UE.

3.18 Il-KESE jirrakkomanda li s-sussidji operattivi jsiru aktar aċċessibbli b'enfasi partikolari fuq il-livell Ewropew iżda wkoll dak nazzjonali għaliex huma dawn is-sussidji li jippermettu li organizzazzjoni tiżviluppa l-kompetenzi tagħha, issahha il-kapaċitajiet tagħha li tiehu sehem fit-tfassil tal-politiki u li tirre-aġixxi malajr għal sfidi godda⁽¹⁴⁾. Għall-kuntrarju, is-sussidji tal-proġetti sikwit ikunu ffukati fuq inizjattivi speċifiċi u sikwit ikun aktar diffiċli li jiġu żgurati s-sostenibbiltà, il-memorja

⁽¹¹⁾ Skont il-proposta attwali tal-Kummissjoni Ewropea, il-baġit globali tal-2014-2020 għall-programm "L-Ewropa għaċ-Ċittadini" ser jammona għal EUR 229 miljun, li EUR 206 miljun minnhom ser ikunu allokati direttament għall-azzjonijiet imwettqa fi hdan il-programm u EUR 23 miljun għall-ispejjeż amministrattivi. Ara l-anness tad-dokument COM(2011) 884 final 2011/0436 (APP).

⁽¹²⁾ Riżultati tal-konsultazzjoni onlajn imwettqa mill-Kummissjoni Ewropea fl-2010-2011.

⁽¹³⁾ COM(2011) 884 final.

⁽¹⁴⁾ Ara wkoll Parlament Ewropew, Direttorat Ġenerali għall-Politika Interna, Direttorat D għall-Affarijiet Baġitarji, "Il-finanzjament tal-organizzazzjonijiet nongovernattivi (NGOs) mill-baġit tal-Unjoni Ewropea" (Financing of Non-governmental Organisations (NGO) from the EU Budget) (studju, verżjoni provvizorja, 2010 (mhux disponibbli bil-Malti).

⁽⁹⁾ COM(2011) 884 final.

⁽¹⁰⁾ Ara n-nota 7 f'qiegħ il-paġna.

istituzzjonali u l-kwalità tal-azzjoni permezz tagħhom. Għandhom jiġu verifikati l-ammonti medji, l-għadd ta' proġetti u l-indikaturi l-oħra li huma previsti fl-anness għall-proposta attwali. Dawn il-punti ma jstgħux ikunu sors ta' diskriminazzjoni finanzjarja jew amministrattiva għall-organizzazzjonijiet ta' daqs medju minhabba fil-livelli għolja ta' kofinanzjament jew punti oħra. Ikun aktar għaqli li ma jiġi stabbilit l-ebda limitu minimu jew li dan ikun baxx hafna meta mqabbel mal-volum tas-sussidju, b'mod li b'hekk jiżdied l-għadd ta' benefiċjarji jew it-tul tal-appoġġ mogħti.

3.19 Fil-każ tal-imsieħba ta' fiduċja, għandhom jintużaw b'mod mifrux l-għajnuniet strutturali fit-tul. Għandu jittawwal ukoll il-perjodu massimu tal-proġetti meta jkun hemm bżonn.

4. Rakkomandazzjonijiet addizzjonali għall-proposti mressqa mill-Kummissjoni Ewropea

Dawn l-emendi jesprimu l-fehma tal-KESE dwar ċerti aspetti fundamentali tal-programm. Biex jitqiesu l-punti espressi fl-ewwel sezzjoni u tiġi żgurata l-koerenza interna tat-test, jista' jagħti l-każ li jkun hemm bżonn li jsiru aktar emendi fil-kontenut tal-proposta, tal-Memorandum ta' Spjegazzjoni u fl-anness tal-proposta.

4.1 Fir-raba' premessa tal-preambolu, il-KESE jirrakkomanda li tiġi spjegata jew titneħħa r-referenza li "L-Inizjattiva taċ-Ċittadini Ewropej tipprowdi opportunità unika biex tippermetti liċ-ċittadini jipparteċipaw direttament fit-tfassil tal-iżvilupp tal-leġiżlazzjoni tal-UE⁽¹⁵⁾" għaliex tista' tqajjem dubju dwar l-implimentazzjoni tad-dispożizzjonijiet l-oħra tat-Trattat ta' Lisbona.

4.2 Fir-raba' premessa tal-preambolu, il-KESE jirrakkomanda li l-espressjoni "fil-[livell] (*sic.*) transnazzjonali u tal-Unjoni" tiġi sostitwita bl-espressjoni "fil-livell tal-Unjoni u dak transnazzjonali kif ukoll, b'konformità mad-dimensjoni Ewropea, fil-livell nazzjonali", fid-dawl tal-punti 2.3 u 3.6 ta' din l-opinjoni.

4.3 Fl-għaxar premessa tal-preambolu, il-KESE jissuġġerixxi li l-kelma "transnazzjonali" tiġi sostitwita bil-kelma "tal-programm" b'konformità mal-punti 2.3. u 3.6 ta' din l-opinjoni.

4.4 Il-KESE jissuġġerixxi li jiżdied dan li ġej mal-erbatax-il premessa tal-preambolu: "fil-qafas ta' kooperazzjoni bejn il-Kummissjoni, l-Istati Membri, il-Kumitat tar-Regġuni, il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew, l-imsieħba fid-djalogu strutturat u r-rappreżentanti individwali tas-soċjetà ċivili Ewropea".

4.5 Fir-rigward tas-sittax-il premessa tal-preambolu, il-KESE jipproponi s-sostituzzjoni tal-espressjonijiet "direttament marbuta mal-politiki tal-UE" u "fit-tfassil tal-aġenda politika

tal-UE" bl-espressjonijiet "direttament marbuta mal-politiki li jitwettqu fir-rigward ta' kwistjonijiet relatati mal-Unjoni Ewropea" u "fit-tfassil tal-aġenda politika dwar kwistjonijiet relatati mal-Unjoni Ewropea".

4.6 Biex nikkonkretizzaw l-osservazzjonijiet li saru fil-punt 3.13 ta' din l-Opinjoni, il-KESE jirrakkomanda li jiżdied dan li ġej wara t-tieni sentenza tas-sittax-il premessa tal-preambolu: "kif ukoll permezz tal-għażla f'zewġ stadji tal-proposti għall-proġetti".

4.7 Il-KESE jissuġġerixxi li l-Artikolu 1 tal-proposta jiġi emendat kif ġej: Stabbiliment u objettivi ġenerali: "inhegġu l-valuri u l-identità Ewropej". Il-kunċett tal-"valuri u l-identità Ewropej" huwa usa' u aktar inklużiv. Dawn l-emendi għandhom isiru wkoll f'punti oħra tal-proposta.

4.8 Barra minn hekk, il-KESE jirrakkomanda li fl-Artikolu 1, il-kliem "fil-livell tal-Unjoni" jiġi sostitwit kif ġej: "fil-kwistjonijiet u l-affarijiet relatati mal-Unjoni", skont il-kummenti li saru hawn fuq, biex jiġi affermat li l-parteeċipazzjoni taċ-ċittadini ma tistax tiġi separata u li l-affarijiet relatati mal-UE ma jiġux deċiżi f'livell wiehed biss.

4.9 Fl-Artikolu 2(2), il-KESE jirrakkomanda li l-espressjoni "fil-livell tal-Unjoni" tiġi sostitwita hekk: "fil-kwistjonijiet u l-affarijiet relatati mal-Unjoni Ewropea", kif ukoll li s-sentenza "billi jiżviluppa l-fehim taċ-ċittadini dwar il-proċess tat-tfassil tal-politika tal-Unjoni" tiġi emendata kif ġej "billi jiżviluppa l-fehim taċ-ċittadini dwar it-tfassil tal-politiki li jikkoncernaw il-kwistjonijiet relatati mal-Unjoni Ewropea u li jipparteċipaw aktar fih".

4.10 Il-KESE jirrakkomanda li l-Artikolu 3(2) jiġi emendat kif ġej:

(3) Appoġġ għall-organizzazzjonijiet ta' interess ġenerali Ewropew jew li għandhom dimensjoni Ewropea esplicita

(4) Il-bini tal-Komunità u dibattiti dwar kwistjonijiet taċ-ċittadinanza li jinvolvu lil pubbliku immirat permezz tal-użu tal-ICT u/jew midja soċjali kif ukoll billi tissahħah id-dimensjoni Ewropea f'mezzi u modi oħra ta' komunikazzjoni

(5) Avvenimenti fil-livell tal-Unjoni, f'każijiet speċifiċi u ġustifikati Raġuni: l-avvenimenti organizzati fil-livell tal-Unjoni mhux dejjem jirrappreżentaw valur miżjud peress li sikwit il-aqgħu biss ċittadini li diġà jkun informati u impenjati fir-rigward ta' kwistjonijiet Ewropej, mingħajr ma r-riżultati ta' dawn l-avvenimenti jiġġustifikaw l-ispejjeż għoljin li jirrikjedu

⁽¹⁵⁾ Ara n-nota 14 f'qiegħ il-paġna.

- (7) Riflessjoni/dibattiti fuq valuri komuni kif ukoll dwar il-gejjenji taċ-ċittadinanza tal-Unjoni u l-possibbiltajiet ta' parteċipazzjoni f'dan ir-rigward
- (8) Inizjattivi biex titqajjem kuxjenza dwar l-istituzzjonijiet tal-UE u l-funzjonament tagħhom, dwar id-drittijiet taċ-ċittadini u, b'mod partikolari, id-drittijiet demokratiċi, kif ukoll dwar il-proċess ta' tfassil tal-politiki, b'mod partikolari tal-UE, fil-livell nazzjonali. F'dawn l-inizjattivi, jehtieg li l-ghan ikun li ċ-ċittadini jiġu involuti fit-tfassil tal-politiki u fit-tehid tad-deċiżjonijiet f'kull livell u stadju.
- (11) Appoġġ tal-istrutturi ta' informazzjoni/ta' pariri u tal-amministrazzjoni tal-programm fl-Istati Membri
- (12) punt ġdid: sussidji lir-reġjuni jew lill-Istati Membri eliġibbli, jew l-aċċess għal riżorsi oħra għall-attivitajiet marbutin mal-ghanijiet tal-programm huwa limitat jew fejn ir-rata ta' parteċipazzjoni taċ-ċittadini tkun taht il-medja

4.11 Fir-rigward tal-Artikolu 4 tal-proposta, il-KESE jenfasizza li kull fejn possibbli, il-Kummissjoni għandha tirrifjuta kuntratti tal-akkwist pubbliku u li sikwit iwasslu għall-organizzazzjoni ta' kampanji ta' relazzjonijiet pubbliċi ambizzjużi u għaljin iżda mbiegħda miċ-ċittadin. Jehtieg li l-attivitajiet kollha jipprezentaw ftuh massimu għall-partecipanti kollha fil-programm.

4.12 Il-KESE jirrakkomanda li l-Artikolu 6 jiżdied b'konformità ma' din l-Opinjoni, partikolament il-punt 2.6.

4.13 Ta' min jikkunsidra t-tnehhija mill-Artikolu 8 tad-dispozzjoni dwar il-prijoritajiet godda li jiġu definiti kull sena għall-programm jew li tiġi ċċarata l-formulazzjoni ta' dan l-Artikolu.

4.14 Il-KESE jirrakkomanda li jiżdied dan li ġej mal-Artikolu 9: "3. għandha tiġi stabbilita l-possibbiltà li r-rappreżentanti tal-Kumitat tar-Reġjuni, il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u l-imsieħba fid-djalogu strutturat jipparteċipaw fil-ħidma tal-kumitat ta' tmexxija tal-programm, billi jingħatalhom l-istatus ta' espert, ta' membru shih, ta' osservatur, ta' osservatur attiv jew status simili jew inkella billi jinholqu grupp ta' ħidma interstituzzjonali, formali jew mhux formali bl-inkarigu li jiżviluppaw programm annwali".

4.15 Il-KESE jirrakkomanda li jiżdied dan li ġej mal-Artikolu 10: "Il-partijiet imsemmija fl-Artikolu 9 tal-proposta għan-

dhom jiġu involuti b'mod wiesa' fl-istadji kollha tal-valutazzjoni tal-programm u fl-iżvilupp addizzjonali tiegħu."

4.16 Il-KESE jissuġġerixxi li jiżdied dan li ġej mal-Artikolu 14(2): "għandha tirrapporta lill-Parlament Ewropew, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni fuq bażi regolari." Il-KESE jirrakkomanda li fil-bidu tal-Artikolu 14(3) jiżdied dan li ġej: "b'mod partikolari".

4.17 Il-KESE jissuġġerixxi li fil-Kapitolu 2 tal-Anness (Ġestjoni tal-Programm) jiġi indikat li huwa mixtieq u previst li fl-amministrazzjoni tal-komponenti differenti tal-programm jiġu involuti r-rappreżentanti tal-Kummissjoni Ewropea fl-Istati Membri jew strutturi oħra fil-livell nazzjonali li hija tqis kapaci li jipparteċipaw.

4.18 Fir-rigward tal-kriterji ta' valutazzjoni msemmija fl-Anness, il-KESE jenfasizza u jappoġġja b'mod partikolari impenn finanzjarju msahħah fil-pajjiżi u r-reġjuni fejn ir-riżorsi mmirati lejn it-tilhiq tal-ghanijiet tal-programmi huma limitati jew mhumiex aċċessibbli, jew inkella fejn l-indikaturi juru parteċipazzjoni baxxa.

4.19 Fil-punt 2.2.1 tad-"Dikjarazzjoni finanzjarja legiżlattiva għall-proposti" il-KESE jirrifjuta b'mod kategoriku u jirrakkomanda li jitneħħa minn issa l-kumment li l-fatt li organizzazzjonijiet iż-żgħar u ta' daqs medju jipparteċipaw fil-programm huwa sors ta' riskju għall-ġestjoni tiegħu. B'konformità mal-kummenti li saru hawn fuq, jehtieg li jiġi nnutat li dawn il-gruppi huma adatti ferm għall-partecipazzjoni taċ-ċittadini u li jehtieg li jitheggu bil-mezzi kollha possibbli biex jimpenjaw ruhhom fil-programm, b'mod partikolari billi jiġu ffaċilitati t-tressiq u l-ġestjoni ta' proġetti, billi jonqos il-livell minimu li l-baġit tagħhom għandu jkiseb, billi jiġi permess li, fin-nuqqas tan-neċessitajiet oġġettivi, l-ebda msieħeb barrani ma jipparteċipa u billi jonqos il-volum ta' kofinanzjament.

4.20 Il-KESE jirrakkomanda li jerga' jiġi analizzat l-għadd ta' proġetti definiti fl-Anness għall-attivitajiet differenti kif ukoll ir-rata ta' finanzjament tagħhom b'tali mod li jitqiesu t-talbiet iddikjarati preċedentement f'din l-Opinjoni biex isiru aktar aċċessibbli għall-organizzazzjonijiet iż-żgħar u ta' daqs medju jew inkella li jinholqu kategoriji speċifikament immirati għall-proġetti ż-żgħar, billi jiġu previsti f'dan ir-rigward aċċessibbiltà mtejba għas-sussidji operattivi, skadenzi itwal, eċċ.

Brussell, 11 ta' Lulju 2012.

Il-President
tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew
Staffan NILSSON